

PEDOFIÏE:

ZIEKTE KEUZE?

VOORINFORMATIE MFV-LEZING, 6 NOVEMBER 1985

Ontucht

Ontzegging
na ontucht

Het eerste deel van het vonnis was
op 30 oktober 1984. De 37-jari-
ge Munchen
half jaar ge-
wester opzien
twee leer-
nabben mis-
ringe har-
ng gehar-
allen t
awrij
na
ver

Als ze het
mijn kind
aandoen

Alle begrip voor de
maar wat doe ik
kundigen
ictie
Eis: 10 maanden
„Solist“ pleegde
ontucht met
minderjarigen

SEKSUALITEIT
TOONT AAN:
BESCHERM DE JEUGD!

met VRIJDAG 23 JANUARI 1976

Peneloozie v vele andere
baanbreker; en onder-
wijgebied behoorden
tot onze gevoelwereld.
De hake is het ereplicht
d en onder alle om-
schermers en
te laten
tot

Pedofielen,
brokkenmakers in
het kinderleven?

st en schuld
beheersen volgers
van kerk-moraal

Deze volgende teksten zijn bedoeld als voorinformatie voor de MFV lezing over Pedofilie, op 6 november 1985.

Als sprekers zijn uitgenodigd: Theo Sandfort, psycholoog en onderzoeker naar kindersexualiteit en pedofilie en Frans Gieles, orthopedagoog, met ruime ervaring in de kinderbescherming.

De lezing zal een aanvulling geven op wat in het college PSM (Psycho-Sociaal Milieu) verteld wordt. Het zal duidelijk zijn dat de sprekers geen reclamepraatje zullen houden, maar wel mag een kritische houding ten opzichte van de in de college gebrachte stellingen en mening verwacht worden. Uiteindelijk kies jij, als bezoeker van deze avond, zelf met welke houding jij het eens bent.

In deze bundel is opgenomen een inleidend stukje van Frans Gieles over wat hij verstaat onder Pedofilie, een interview van Frank Duijvenvoorde met Theo Sandfort uit HOMOLOGIE, een tijdschrift, dat zich bezighoudt met de emancipatie van homoseksueliteit en andere minder gebruikelijke sexualiteiten. Verder een literatuurlijst van boeken en artikelen dat gebruikt kan worden om meer over het onderwerp te weten te komen.

ziekte...?

Pedofilie hoort thuis in het rijtje: heterofilie, homofilie, pedofilie.

Hiervan wordt heterofilie meestal beschouwd als normaal, homofilie als getolereerde afwijking en pedofilie als ongewenste afwijking, ofwel als ziekte waarvoor je naar de dokter moet om weer gezond te worden.

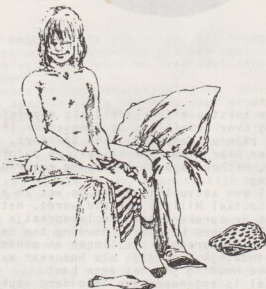
De dokter wil dan de oorzaak weten; daartoe beschikt hij over handboeken waarin de resultaten van wetenschappelijk onderzoek zijn neergelegd.

Het meeste onderzoek dat op dit vlak is verricht gaat er van uit dat pedofilie een ziekelijke afwijking is, die dus verklaard moet worden.

'Verklaard' wil dan zeggen dat er naar oorzaken gezocht moet worden.

Hieronder ligt de voor-onderstelling dat (afwijkend) gedrag van mensen oorzaken heeft, ofwel oorzakelijk bepaald is. Naar oorzaken van heterofilie wordt overigens niet gezocht: dat is als vanzelfsprekend gerechtvaardigd.

Veelal wordt in dit type onderzoek gezocht naar significante variabelen, die vervolgens beredeneerd worden als

oorzaken. De variabelen worden meestal gemeten bij dfe pedofielen die in de gevangenis of bij de dokter zijn beland: een zeer eenzijdige keuze van proefpersonen. Als men heterofilie ook op die manier zou onderzoeken... Waar in het onderzoek kinderen betrokken zijn, wordt meestal gesproken van 'slachtoffers' en wordt er gezocht naar kwalijke gevolgen van..., ja, van wat: van contact

met een pedofiel ? van sexueel contact ? van gewenst of van ongewenst contact ? van contact in een taboe-sfeer ? van contact met de politie na het pedo-contact ? Bij veel onderzoek is het stilzwijgend aangenomen uitgangspunt dat kinderen geen erotische of sexuele gevoelens hebben, dus dat de volwassenen die heeft afgedwongen. Als men heterofilie ook zo zou onderzoeken... Veel van dergelijk onderzoek levert dan ook weinig meer op dan een bevestiging van vooroordelen. Er is een eerlijker benadering mogelijk met een meer open oog voor de feiten. Daartoe is een andere visie nodig en een ander type onderzoek. Beide zijn mogelijk.

...of keuze?

Pedofilie omschrijf ik als volgt: Het houden van kinderen, het van daaruit bij voorkeur met hen omgaan én daarbij open staan voor erotische en eventueel sexuele gevoelens van kinderen.

Het kernwoord in deze omschrijving is 'voorkeur', dus keuze. In deze visie is een mens geen organisme wiens gedrag oorzakelijk bepaald wordt, maar een persoon die zijn handelswijze kiest. Bovendien wordt in deze omschrijving het meest voorkomende niet automatisch gelijkgesteld met normaal-dus-gezond, en het (in deze maatschappij, en openlijk) minder voorkomende niet met afwijkend-dus-gestoord, maar als keuze. Hoe minder gebruikelijk het is, des te meer is het zelfs een keuze.

Ik spreek nu voor mezelf: Ik kan van mannen, vrouwen, meisjes en jongens houden, van baby tot en met bejaarde, zoals ieder mens dat kan. Ik kies ervoor om bij voorkeur met kinderen om te gaan. Dat houdt niet in dat ik volwassenen of bejaarden vermijd, noch ook dat ik contactarm of schuw zou zijn, dat ben ik niet.

In mijn omgang met kinderen sta ik open voor gevoelens van hen en van mij: lieve en boze, fijne en nare, voor angst en voor durf, afkeer en aantrekking, gehechtheid en afstand: voor al hun en mijn gevoelens, dus ook voor erotische en sexuele. Kinderen zijn dan ook mijn kameraden, mijn spel- en speelgenoten, mijn praat- en gevoelspartners. En wie open staat voor zichzelf, voor grote en

*Sie
2e deel: J
van keuzes*

Winnen
kleine, kan dit hele scala van gevoelens aantreffen, ook de laatste twee genoemde, bij ieder in verschillende kleur en intensiteit. Wie er niet voor open staat zal ze niet opmerken. Kinderen hebben ook erotische gevoelens en kunnen ook seksuele gevoelens hebben. Theorieën die uitgaan van asexualiteit van kinderen berusten meer op ideologie dan op openheid van feiten. Bij die feiten hoort dan ook hoe mensen met hun gevoelens omgaan:

zoals je met boze, sombere en angstige gevoelens van jezelf en van kinderen meer of minder zorgvuldig kunt omgaan, zo kun je ook met erotische en seksuele gevoelens meer en minder zorgvuldig omgaan. En beide komt voor. Bij pedofilie ligt dat niet anders dan bij hetero- en homofilie.

Onderzoek dat niet uitgaat van vooroordelen maar dat open staat voor gevoelens en keuzen van mensen, groot en klein, en dat niet meteen naar oorzaken wil zoeken maar eerst de feiten eens eerlijk wil beschrijven is er wel degelijk gedaan. Theo Sanfort heeft dergelijk onderzoek verricht bij voorbeeld. In bijgaande literatuurlijst, door Theo en mij samengesteld, tref je een keuze aan uit literatuur die niet reeds een veroordeling of ziek-verklaring als uitgangspunt kiest.

Drs. Frans Gieles, orthopedagoog

Macht is laatste taboe

Uit HOMOLOGIE, juni 1981

Naar aanleiding van diens onderzoeksverslag 'Het seksuele aspect van de pedofiele ervaringen van jongens', had Frank Duivenvoorde een gesprek met Theo Sandfort.

'Er wordt van 'pedofilie' wel eens gezegd dat het het laatste taboe is. Zie jij dat zelf ook?'

Het laatste taboe is macht. Macht is binnen relaties nauwelijks bespreekbaar. Veel mensen onderkennen hun eigen macht niet binnen een relatie en hangen het op aan positie, bijvoorbeeld rolpatroon. De vrouwenbeweging doet dit bijvoorbeeld en is mijns inziens daarin soms te ongenueanceerd. Machtverschillen kunnen niet zonder meer altijd aan het man-vrouw-patroon worden opgehangen; niet iedere man is, om-

dat hij man is per definitie sexist of onderdrukker. Er wordt een oordeel gekoppeld aan positie. Ik zou willen benadrukken dat machtsverschillen op zich niet zo erg zijn, maar het hangt er van af hoe je er mee omgaat. Zo hoeft niet iedere pedofiele relatie - waarin van machtsverschil altijd sprake is - te leiden tot machtsmisbruik. De oudere kan zijn macht gebruiken om de jongere in de sexualiteit in te wijden, omdat hij daarin meer ervaring heeft. Dat hoeft echter niet in te houden dat hij zijn macht misbruikt en er sprake is van verkrachting. Een belangrijk vormend aspect van een pedofiele relatie kan zijn dat het kind bewuster wordt van haar of zijn lichaamsbeleving en daar veel meer plezier in gaat krijgen. De oudere misbruikt zijn macht dan niet maar gebruikt zijn - te weten zijn meerdere levenservaring en kennis - om de jongere vooruit te helpen en te stimuleren. Jongens ervaren dit inderdaad als positief, zo blijkt uit mijn onderzoek.

Een zwak punt aan jouw onderzoek is de positieve selectie van de onderzoeksgroep. Vind je dit te verdedigen?

Het is waar dat in mijn onderzoek alleen de 'betere' pedofiele relaties aan de orde komen. Dat neemt echter het belang van de onderzoeksresultaten niet weg. Zonder uitzondering waren de jongens positief over het gedrag van de oudere partner. Mijn relativering van de onderzoeksresultaten betreft meer de generaliseerbaarheid ervan, omdat de onderzoeksgroep betrekkelijk klein was, namelijk 25 relaties, alleen uit jongens bestond en niet representatief was samengesteld.

Vallen de uitzonderlijk hoge positieve geluiden van de jongens over hun partner niet te verklaren doordat ze hun vriend niet hebben willen kwetsen? Hoe ben je er zeker van dat er geen social desirable answers in het spel zijn?

Ik heb mij indringend met die vraag beziggehouden omdat dat mijn onderzoeksresultaten op losse schroeven zou kunnen zetten. Een heel sterk argument tegen eventuele social desirable answers is de aard van mijn onderzoeksmethode, de Zelfconfrontatiemethode. Deze bestaat uit een aantal vaste vragen en antwoordcategorieën, afgestemd op de categorieën die je onderzoekt. Hierdoor is eventuele beïnvloeding van de wijze waarop de onderzoeker vragen stelt zoveel mogelijk ondervangen. Ik heb die gegevens aangevuld met interviews. Daarnaast heb ik nog een inhoudelijk argument: de jongens die ik heb onderzocht leveren in hun antwoorden een coherent beeld van de wijze waarop ze de relatie beleven. Ze zeggen bijvoorbeeld niet alleen dat ze de oudere partner als positief beleven, maar vertellen over zichzelf ook dat ze soms een negatieve inbreng in de relatie hebben. Als er social desirable answers in het spel zouden zijn, dan zouden de jongens geen negatieve dingen over zichzelf vertellen.

Wat hoop je met je onderzoek te bereiken?

De onderzochte seksuele contacten vallen op dit moment nog onder de zedelijkheidswetgeving en zijn dus strafbaar. De commissie Melai, die zich met het eventueel veranderen van de zedelijkheidswetgeving heeft beziggehouden, wenst de

leeftijdsgrens tot 16 jaar te handhaven, dat wil zeggen dat initiatieven van volwassenen tot sexueel contact met kinderen tot 16 jaar strafbaar blijft. Sexueel contact met kinderen onder de 12 jaar is vrijwel verboden. Ik hoop dat mijn onderzoek ertoe mag bijdragen dat absolute leeftijdsgrenzen uit de wet zullen verdwijnen. Het is daarbij voor mij dan nog de vraag of kinderen tot twaalf jaar extra beschermd moeten worden. Ik ben persoonlijk van voorstander dat kinderen onder twaalf jaar de mogelijkheid hebben voor het beleven van sexueel contact, maar alleen dan als dit de toestemming heeft van het kind zélf. De grenzen die de wet stelt worden dan door het kind zélf aangegeven en dat is veel wenselijker.

Frank Duivenvoorde

literatuur

BRONGERSMA, EDWARD

Wat is pedofilie eigenlijk ? Tijdschrift voor ziekenverpleging, jan. 1982

BRONGERSMA, EDWARD

Pedofilie. Maandblad voor Geestelijke Volksgezondheid, okt. 1982

GIELES, FRANS

Warmte en intimiteit, kan dat wel ? Jeugd en samenleving, themanummer De Groepsleider, aug./sept. 1983

GOSLINGA, GERRIT ^{→ Goosje}

Pedofilie is een schijnprobleem. Tijdschrift voor jeugdhulpverlening/SJOW, maart 1983

JACKSON, STEVI

Kinderen en sexualiteit. Anthos/In den Toren, Baarn 1984

JEUGD EN SAMENLEVING

Kinderen, volwassenen, seksualiteit. themanummer, feb. 1983

Poolle

KORCZAK, JANUSZ

Hoe houd je van een kind ? Bijleveld Utrecht, 1984 (oorspronkelijk Amerikaanse uitgave uit 1920)

MARTIJN

Info-maandblad over ouderen-jongeren-relaties. Postbus 5478, 1007 AL Amsterdam

MÖLLER, MONIQUE

Pedofiele relaties, Van Loghum Slaterus, Deventer, 1983

NVSH

..en me vriendje houdt van mij, 23 verhalen uit het leven gegrepen, Den Haag 1977

NVSH

Literatuurlijst Pedofilie/Documentatiemap Pedofilie, Den Haag

SANDFORT, THEO

Seksualiteit van kinderen en jeugdigen, wat weten we ervan ? Een inventaris van Nederlands onderzoek. Jeugd en Samenleving oktober 1980

SANDFORT, THEO

Het seksuele aspect van pedofiele relaties. Sociologisch Instituut Rijks Univeriteit Utrecht, 1981 (The sexual aspect of paedophile relations, Pan/Spartacus, Amsterdam 1983)

SANDFORT, THEO & HOOGMA, M.

Ervaringen van jongens in pedofiele relaties. Sociologisch Instituut Rijks Universiteit Utrecht, 1982 (Experiences of boys in paedophile relations, Pan /Spartacus, Amsterdam 1983)

SANDFORT, THEO

Om het fijne gevoel, groepsleiders over erotiek in de omgang met kinderen, Anthos/In den Toren, Baarn 1985

WERKGROEP S.I.R. (STICHTING INTIEME RELATIES)

Documentatiemap. Kleine Gracht 7, 6211 CA Maastricht, 1985

